

Dosarul nr. 2r-120/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. R. Pascari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, G. Dașchevici, A. Panov)

ÎNCHEIERE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valerii Bondari
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și
repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare

împotriva încheierii din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost restituit ca nemotivat apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii
Moldova

constată:

La 16 octombrie 2018, Valerii Bondari a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii Primăria
mun. Chișinău și executorul judecătoresc Oleg Ungureanu cu privire la constatarea
încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și
repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 60, 67 CPC, Legii nr. 87
din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin
încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la
executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 1 din Protocolul nr. 1
și art. 8 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, art. 29, 46 din
Constituția RM, reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului
încălcării executării în termen rezonabil a hotărârii din 20 aprilie 2005 a
Judecătoriei Centru mun. Chișinău și încasarea din contul statului prin intermediul
Ministerului Finanțelor al RM a prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei.

Prin hotărârea din 27 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a
fost admisă acțiunea parțial.

A fost constatată încălcarea dreptului lui Valerii Bondari la executare în termen rezonabil a hotărârii din 20 aprilie 2005 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

A fost încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM în beneficiul lui Valerii Bondari suma de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 20 aprilie 2005 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău pentru perioada de timp din 7 octombrie 2014 până la 16 octombrie 2018.

A fost respinsă acțiunea în partea ce excede suma încasată de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral ca neîntemeiată.

La 11 martie 2019, Ministerul Justiției al RM a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 27 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 7 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ministerul Justiției al RM, fiindu-i acordat termen până la 27 mai 2019 pentru prezentarea apelului motivat, în limba de stat.

A fost explicat apelantului că în caz contrar apelul va fi restituit.

Prin încheierea din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit ca nemotivat apelul declarat de Ministerul Justiției al RM.

La 13 ianuarie 2020, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva încheierii din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu emiterea unei noi încheieri prin care cererea de apel să fie admisă spre examinare de Curtea de Apel Chișinău, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că Ministerul Justiției al RM nu a recepționat și nu a fost adusă la cunoștința reprezentantului încheierea din 7 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, or deși potrivit materialelor cauzei aceasta ar fi fost comunicată la 8 mai 2019, faptul dat nu este demonstrat de instanță, nefiind recepționată de un angajat al ministerului.

Cu încheierea din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, Ministerul Justiției al RM a făcut cunoștință la 9 ianuarie 2020, prin intermediul portalului instanțelor de judecată, atunci când Valerii Bondari a depus actele la Ministerul Justiției al RM pentru a fi executată hotărârea rămasă definitivă.

Având în vedere prevederile art. 190 alin. (2) CPC, a considerat recurentul că a fost încălcat dreptul la apărare prevăzut la art. 26 din Constituția RM, or instanța de apel a acordat un termen mai mic și nu a comunicat încheierea de acordare a termenului pentru lichidarea neajunsului cererii de apel și pentru a pregăti și prezenta apărarea statului față de pretențiile lui Valerii Bondari.

A menționat că Codul de procedură civilă prevede transmiterea prin poștă electronică doar a citației, dar nu și a actelor de procedură, adică a încheierii emisă de instanța de judecată.

Totodată, a evidențiat că încheierile instanței de apel de a nu da curs cererii de apel și de restituire a cererii de apel nu au fost publicate pe pagina oficială a Curții de Apel Chișinău.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ lit. a) CPC, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Potrivit art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum denotă actele cauzei, prin încheierea din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit ca nemotivat apelul declarat de Ministerul Justiției al RM (f. d. 92-94).

Tot materialul probator atestă că copia încheierii nominalizate a fost expediată la data de 4 iunie 2019 la adresa electronică a Ministerului Justiției al RM – secretariat@justice.gov.md, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 96).

Or, potrivit art. 100 alin. (1) CPC, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Distinct de aceste prevederi legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice.

În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

La caz, însă, astfel de mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea actului judecătoresc la adresa electronică a Ministerului Justiției al RM, lipsesc.

Drept urmare, acțiunile instanței de apel cu privire la expedierea încheierii din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit ca nemotivat apelul declarat de Ministerul Justiției al RM, se încadrează pe deplin în rigorile prevăzute la art. 100 alin. (1) CPC.

Distinct de aceste constatări, este indubitabil că termenul de 15 zile, prevăzut de art. 425 CPC pentru declararea recursului, și-a început curgerea la data de 5 iunie 2019, ziua imediat următoare celei în care a fost expediată copia încheierii din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău la adresa electronică a Ministerului Justiției al RM și respectiv, a expirat la data de 19 iunie 2019.

Cu toate acestea, recursul împotriva încheierii din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat de Ministerul Justiției al RM doar la 13 ianuarie 2020, prin urmare, în afara termenului legal.

În circumstanțele descrise important este de notat că o solicitare cu privire la repunerea recursului în termen, în ordinea stabilită la art. 116 CPC, Ministerul Justiției al RM nu a înaintat și nu a prezentat probe care ar justifica omiterea acestui termen.

Or, și invocarea recurentului precum că încheierea contestată nu a fost publicată pe pagina oficială a Curții de Apel Chișinău este una abuzivă fiind cert că încheierea din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost publicată la data de 6 iunie 2019 și pe pagina web a instanței, la rubrica „încheierile instanței”.

Astfel fiind, este indubitabil că admiterea spre examinare a unui recurs tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că ține în primul rând marja de apreciere a instanțelor naționale de a decide cu privire la prelungirea termenului de recurs, însă această marjă de apreciere nu este nelimitată, din moment ce părțile ar trebui să ia măsuri la intervale rezonabile pentru a solicita informații cu privire la evoluția procedurilor judiciare în care sunt implicate. Or, motivele pentru extinderea unui termen pentru recurs ar putea justifica ingerința în principiul autorității de lucru judecat, în special, în cazul în care legislația internă nu limitează marja discreționară a instanțelor în privința timpului sau a motivelor prelungirii termenului de prescripție (cauza Bodiu contra Republicii Moldova, 18 iunie 2019, nr. 7516/10).

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, ca fiind depus în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen.

În conformitate cu art. 426¹ lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se restituie recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva încheierii din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valerii Bondari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la

executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu